

Uppfinnaren som försvann

Jan-Erik Nowacki

Svenska Uppfinnareföreningen grundad 1886 – världens äldsta

Förste ordföranden Salomon August Andrée
(Resan finansierades av bl.a Nobel)

Fornstora dar....

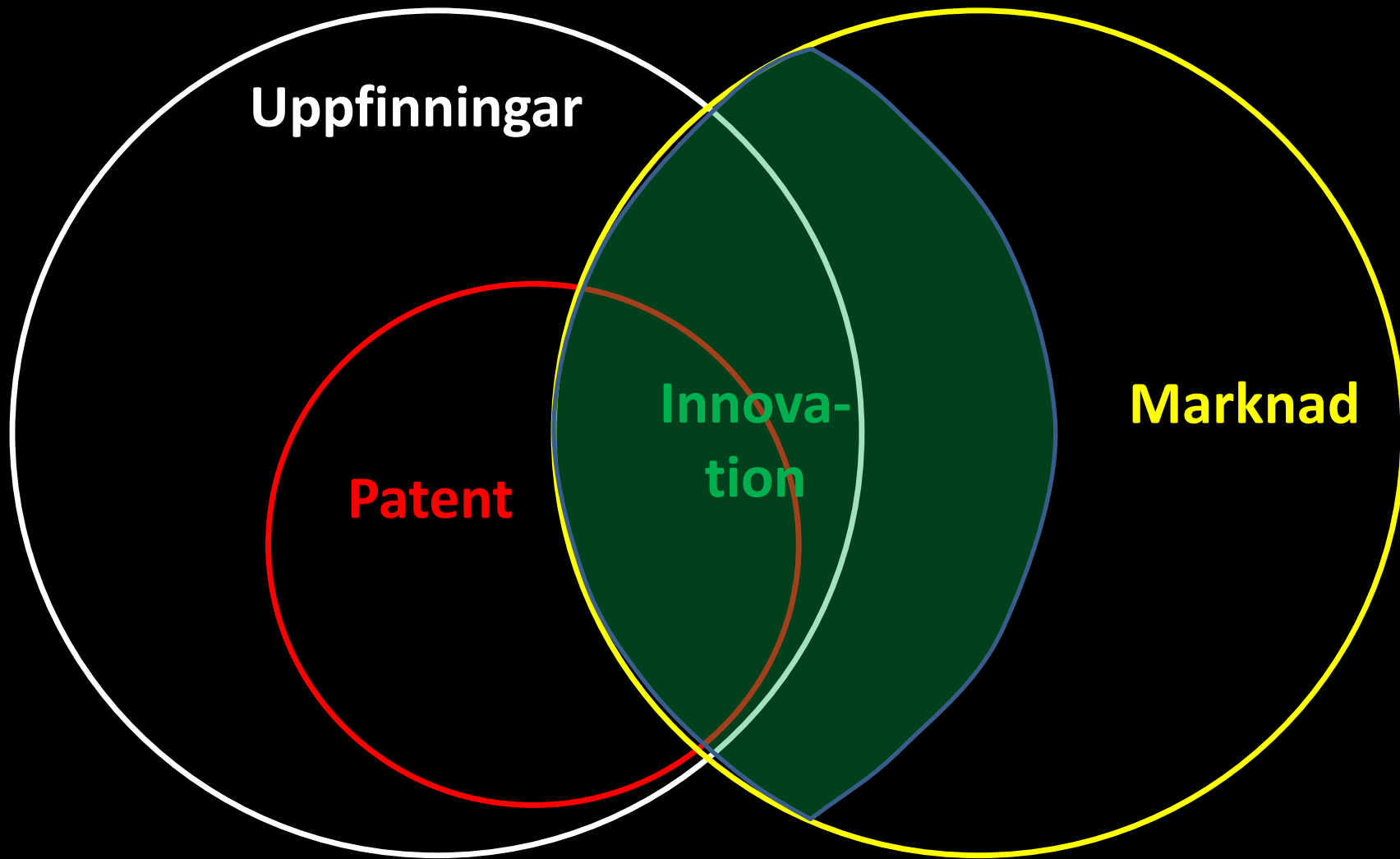

Munkbron 8

Silverrummet

8 miljoner/år för att finnas 😊
Konungen beskyddade olika verksamheter

En uppfinning som tas till marknaden – blir en innovation

Uppfinnare - Innovatör

- En uppfinnare tar fram något unikt
- En innovatör tar fram något lönsamt
(smart affärsman)
  - Kan vara en uppfinnare som lyckas
- Mellan 5 – 10 % av uppfinnare
(konstnärer, kompositörer, författare och forskare?)
är lämpade som företagare

Forskare - Uppfinnare

- En forskare vill forska på något som **finns**
- En uppfinnare vill forska på någonting som **inte finns** – men som behövs

Ekonomi

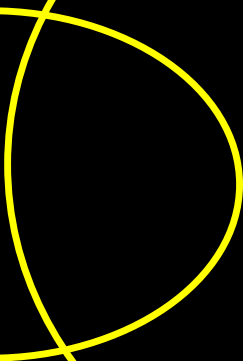
Uppfinnare

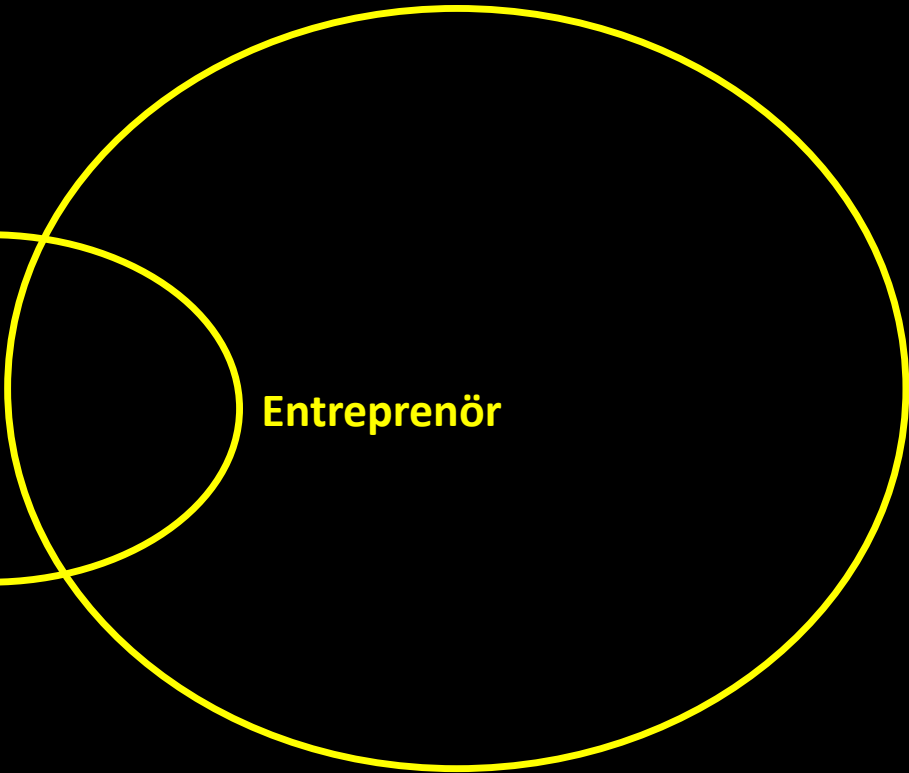
Innovatör

Entreprenör

Företagare

Tid

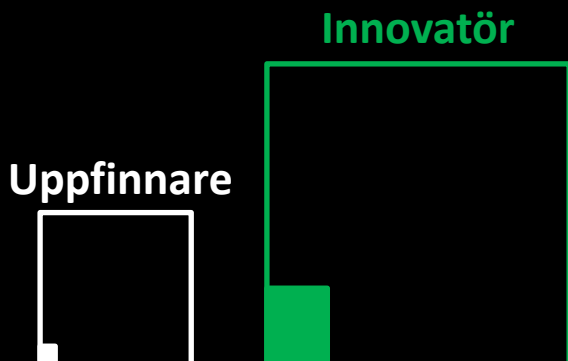

<https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.527f92c214f003304d312589/1455009658987/med-oddsen-emot-sig-05.pdf> sid 12 modifierad

Chansen att lyckas...

“97 % of all patents never make any money.”

<https://www.allbusiness.com/97-percent-of-all-patents-never-make-any-money-15258080-1.html>

Chansen att lyckas med en uppfinning är omkring 1 %

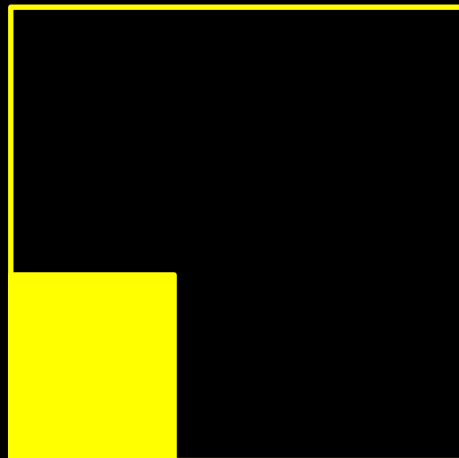
“About 95 percent of new products fail”

<https://ibrok.hbs.edu/item/cjay-christensen-milkshake-market>

Hur många vill jobba många år med 1 % chans att lyckas?

Var rädd om dem....!! < 0,1%

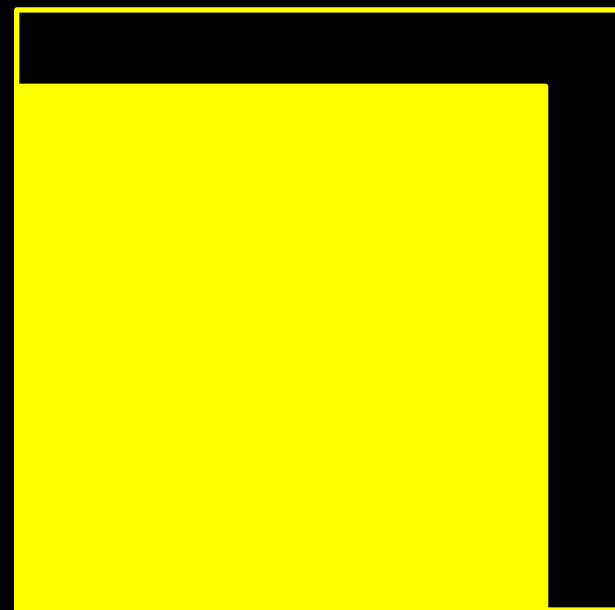
Entreprenör

“Products still around in two years’ time? - a miserable 15%”

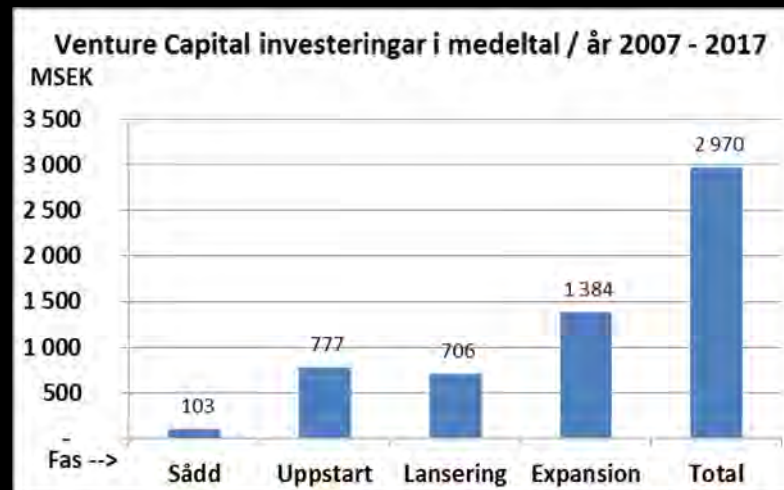
<https://www.foodnavigator-usa.com/Article/2014/07/31/Why-do-85-of-new-CPG-products-fail-within-two-years>

Företagare

Efter 3 år finns 75 % kvar

<https://www.stonomifakta.se/Fakta/Foerstaende/Entreprenörskap/Foerstaendes-overlevnadstid/>

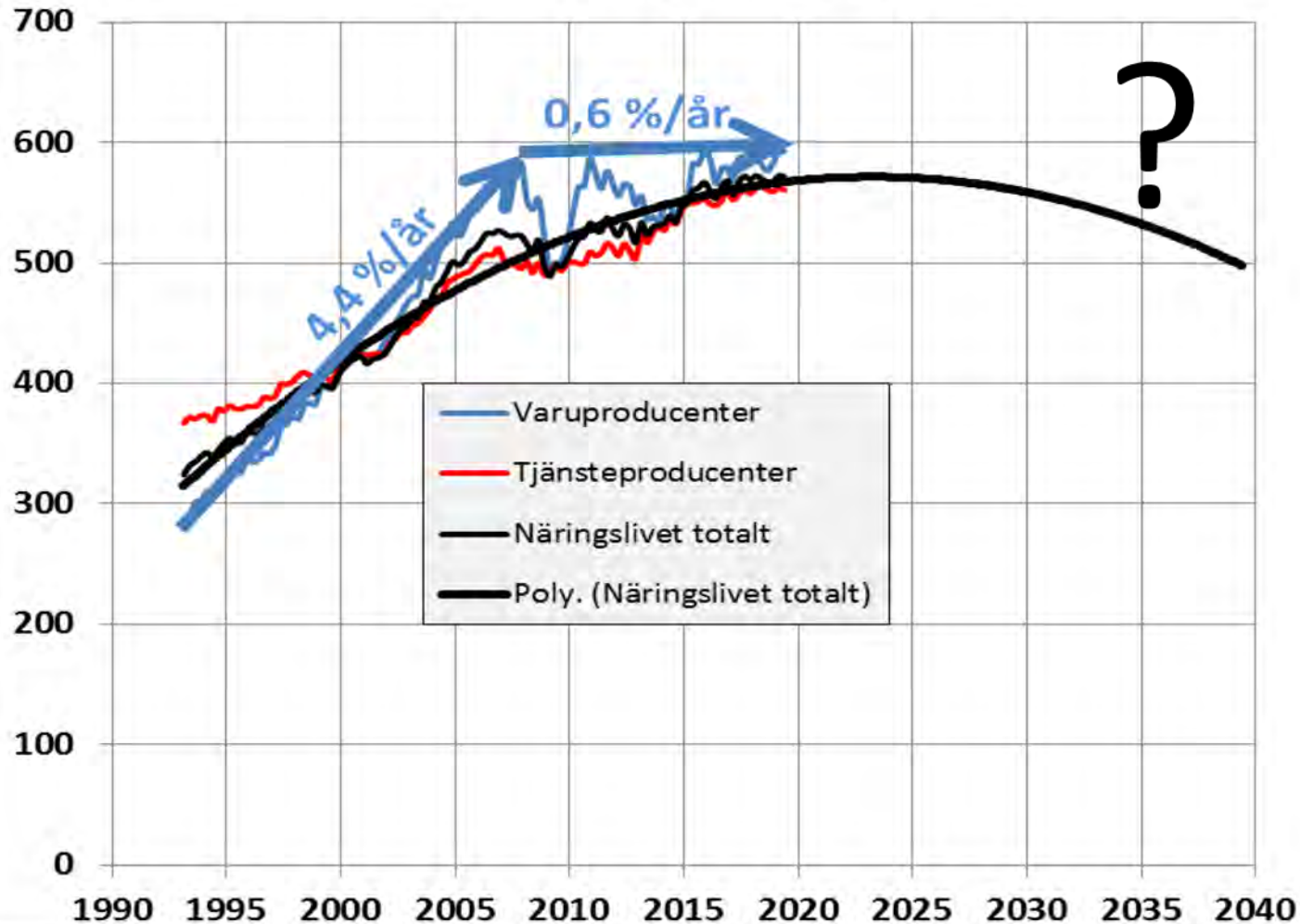
https://www.liborbank.se/download/18_3476c72166740f99102a451543415272280/afhellblars%20181119%201602.docx

Kr/arbetad
timme

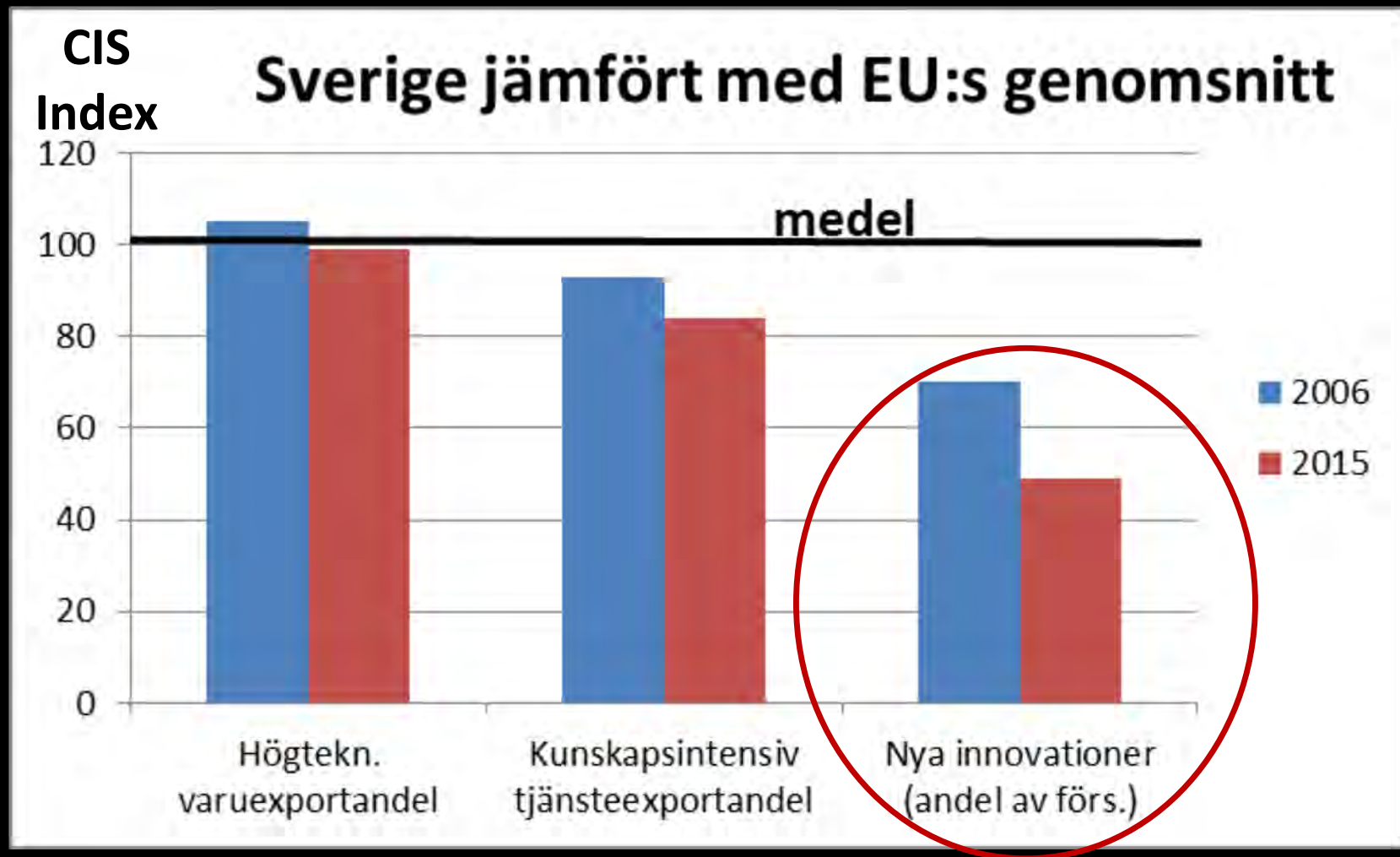
Produktiviteten i Sverige

(källa Ekonomifakta.se)

Sverige rör sig i en riktning där entreprenörer i större utsträckning inriktar sig mot imitation snarare än innovation.

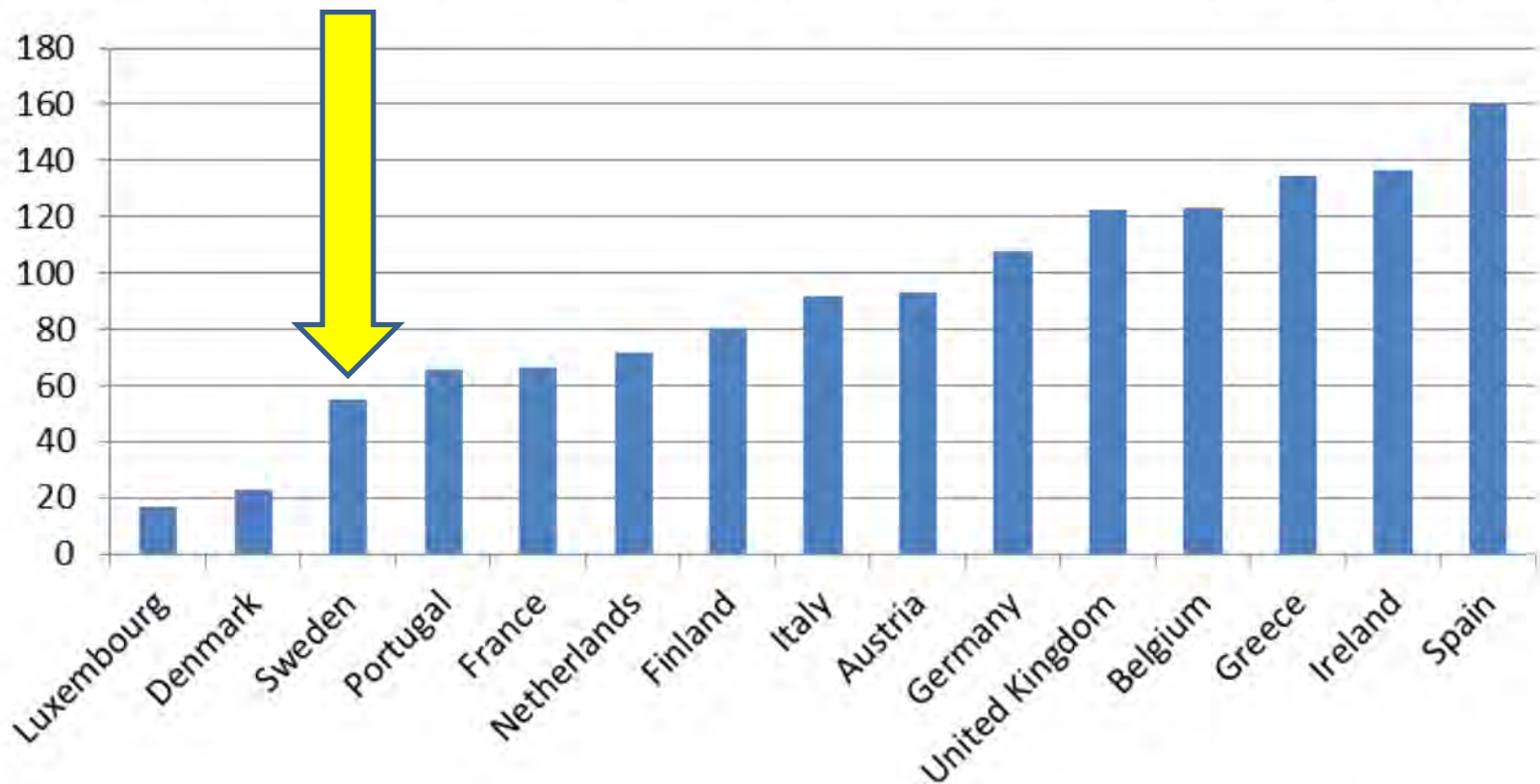
Innovationsklimatet i Sverige

Det finns dock många CIS-index där Sverige är bra också – t ex att vi spenderar mycket på FoU.

European innovation Scoreboard 2018 (Sverige inte alltid bäst)

Sales of new-to-market and new-to-firm product innovations 2018

Försök till förklaring 1.

Tolkning av Milton Friedman 1970 (tog skruv ~1985 här):
“Ett företags enda ansvar är att öka vinsten!”

Tolkning:

1. Kortsiktighet gäller för kortsiktiga ägare
2. Avveckla utveckling

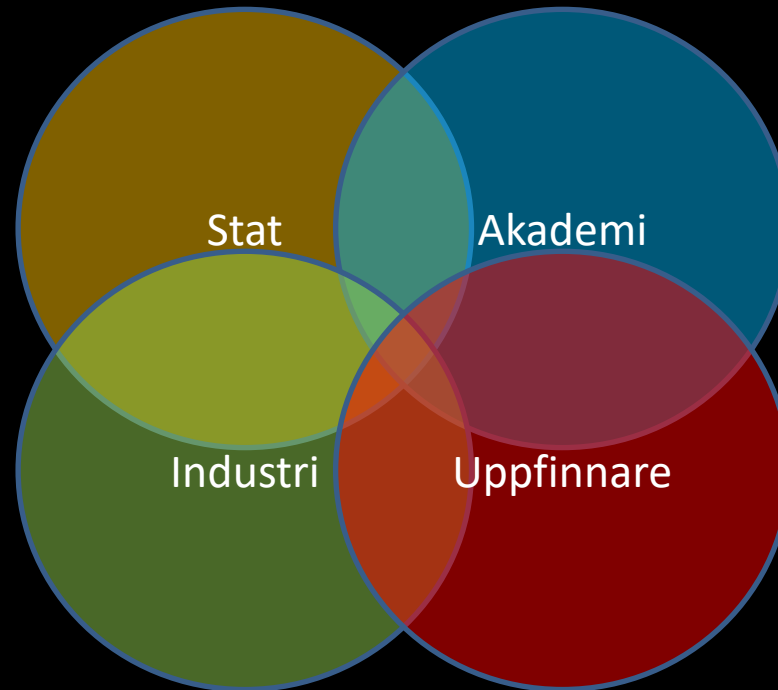
<https://www.nytimes.com/1970/09/13/archives/a-friedman-doctrine-the-social-responsibility-of-business-is-to.html>

Kontrast: Paul Romer – inhemsk utveckling
”Ideas increase TFP”

<https://www.weforum.org/agenda/2015/06/what-is-endogenous-growth-theory/>

Försök till förklaring 2.

Triple Helix 1990 (tog skruv här 2000)

Tabell 2 Svenska företag som inte längre är svenska (eller helt svenska) och därmed har sina maktcentrum på annat håll

Abba Seafood	Abu Garcia	Acrimo	Aftonbladet
AGA	Alfred Berg	Althin Medical	Altima
Altitud	Ammeberg	Anticimex	Anza
Arla	Artin-Kores	Asea	Asea Skandia
ASG	AstraZeneca	Attendo	Autoliv
Avesta Sheffield	Barnängen	Biacore	Bilspedition
Biora	Birka Energi	Bofors	Borealis
BPA	Brukens Nordic	BT Industries	Carmen Systems
Carpark	Cederroth	Cerealia	Comhem
Dahl International	Deve Hissar	Dynasafe	Ekman
Ellos	Enator	Entra	Ericsson Dat
Ericsson Micro Electr.	Esab	Esselte	Europolitan
Expert	Falcon Bryggerier	Filmnet	Finax
Force Energy	Forsheda	Frango	Frigoskandia
Fristads	Fritidsresor	Frontline	Frödinge Mejeri
Funda	GB	Gevalia	Glocal Net
Graninge	Guide Konsult	Gulins	Gullspång
Gustafsberg	Hasselblad	Hilleshög	Holmen Hygien
HP Färg	Hägglunds	ICA	Inter Innovation
J&W	Jonsered	Kalmar Industrier	Kockums
Kronans Droghandel	Kronfågel	Kronägg	LGP Allgon
Liber	Liljeholmens	Linjebuss	Lundgrens el
Lundin Oil	Luxor	Malmö Aviation	Malmö Aviation
Marabou	Modo Paper	Munksjö	Nitro Nobel
Nobel Industrier	Nordbanken	Nordsjö & Thulin	Norsjöfärg
Nynäs Petroleum	OK Petroleum	Peak Performance	Perstorp Components
Pharmacia	PLM	Pressbyrån	Pripps
Procordia	Programator	Riddarhyttan	Round Office
Rymdbolaget ¹⁰⁸	Saab Automobile	Sandvik Sågar	Sapa Scandiakonsult
Scandic Hotel	Scania	Silja Line	Silva Sweden
Sir	Skadeförssäkring if	Skandia	Skogaholmsbröd
Sockerbolaget	Solitär	Sony Mobile	Spectra Physics
Spray Network	Stiga	Stora	Stora
Svedala	Svenska Dagbladet	Svenska Tobaks	Swebus
Sydskraft	Tarkett	Temo	Terra Mining
Thumba Bruk	Tiger of Sweden	Transwede	Trethorn
Trygg-Hansa sak	Uddeholm	Utfors	Victor
Volvo PV	VSM Group	Wasabröd	WM-data
Zeteco	Östgöta Enskilda Bank	Song Networks	Gambro

Bolag som inte längre är helt svenska och som därmed har sina maktcentra på annat håll (156 st).

Detta gällde 2011 fler tillkommer:

https://www.vinnova.se/contentassets/cbfa92419b13422fa894eb2efa16ec81/vr13_03.pdf sid 75

Svensk Forskning o Utveckling

FoU i ett nötskal

SCB

SOU 2016:72
Sid 271

Fristående
Uppfinnare
1,5 miljarder
(max!)

13
miljarder

Nytta 30
miljarder

Storlek:
Tillväxtanalys
Fig 42 s.72 ger
0,6 % av BNP

FoU = Tot 3,2 % av BNP
Samhället 44 miljarder
Privat 111 miljarder
= 155 miljarder

Universitet+
Högskolor+
Storföretag =
153,5 miljarder

17
miljarder

Fördelning:
Reform inst.
Sid 3

Klicka i bubblorna ovan för referenser

= 136,5
miljarder
utbildning +
industristöd
tillväxt ?

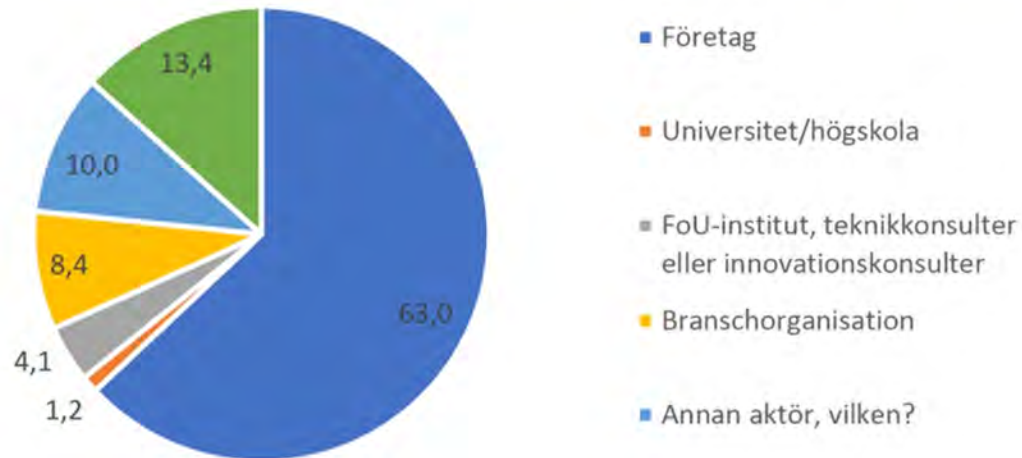
(1995-2014)
2,4% BNP utv.

0,60%	FoU => TFP
0,62%	Kapital
0,52%	Info.+ Komm
0,45%	Arbetskraft
0,20%	Utbildning

0 % ?

Schweiz och Sydkorea får tillväxt!

Innovation i Region Kronoberg – några slutsatser

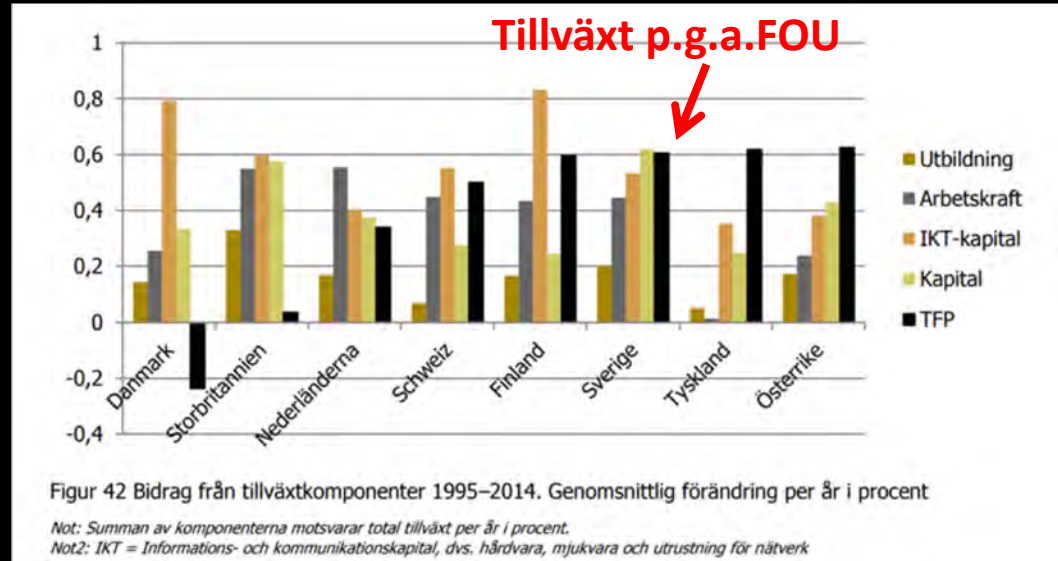

Figur 27 Vilken samarbetsaktör var mest värdefull för företagets innovationsverksamhet?

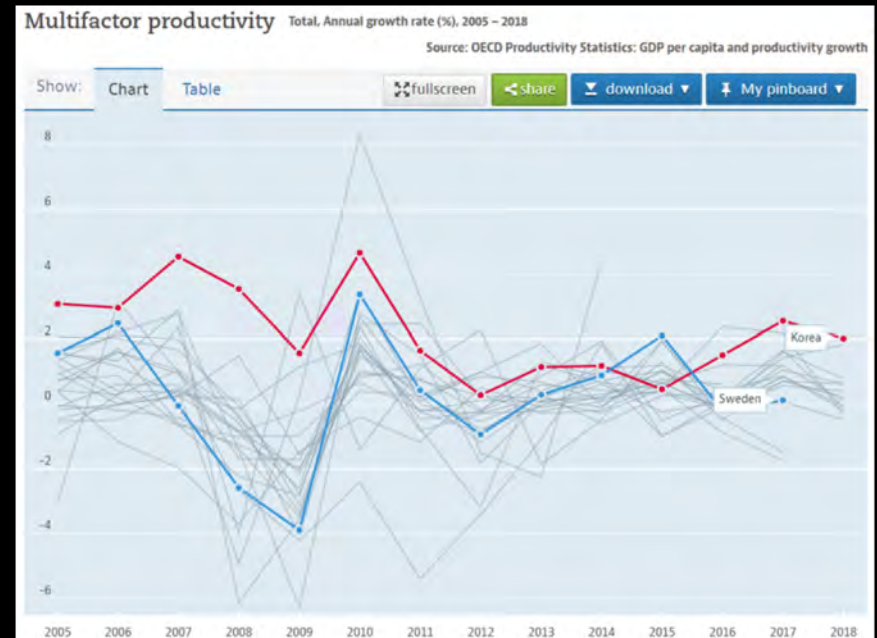
Att så få respondenter anger att forskningsmiljöer och teknikkonsulter är den viktigaste parten i innovationssamarbete innebär att man kan ifrågasätta betydelsen av de kunskapsaktörer som ofta lyfts fram som en central del i den trippelhelix som förmodas vara fundamentet i regionala innovationssystem. Utifrån svarsutfallet som redovisas i figur 27 kan man också fundera kring funktionaliteten i det främjandesystem som omger företagen.

Tillväxtverket (TotalFaktorProdukt)

OECD (MultiFactorProductivity)

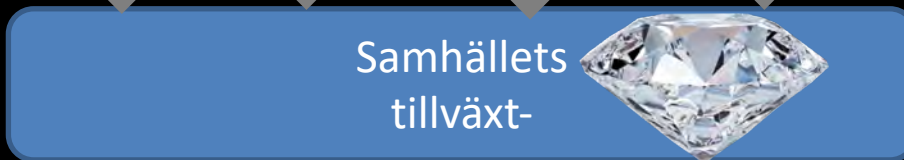
Nerfinningar
Administratörer

Ekonomistyr
Ordnat
"Pull"

Phil Cooke, 2004
Institutionella regionala
innovationssystem
(IRIS)

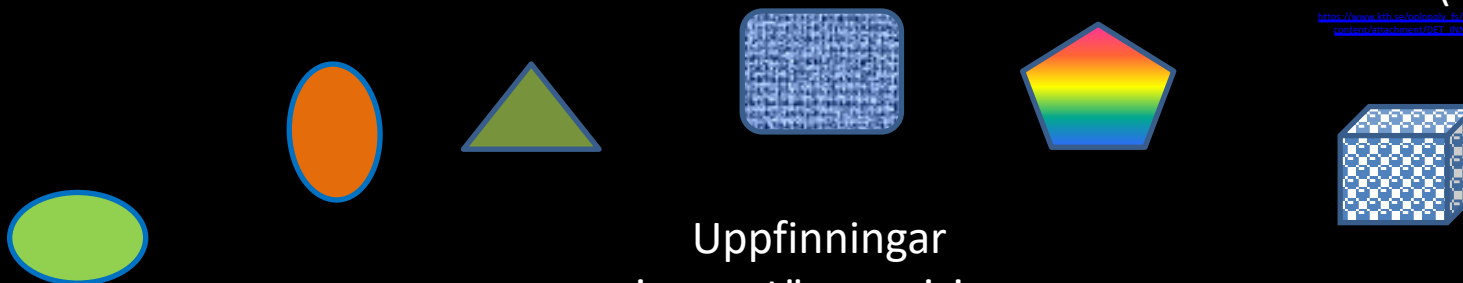
https://www.kth.se/polopoly_fs/1.412700.15501559231/Main/general/column_content/attachment/DET_INNOVATIVA_SVERIGE3_202022_KORR12.pdf

Luststyr
Kaotiskt
"Push"

Phil Cooke, 2004
Entreprenöriella regionala
innovationssystem
(ERIS)

https://www.kth.se/polopoly_fs/1.412700.15501559231/Main/general/column_content/attachment/DET_INNOVATIVA_SVERIGE3_202022_KORR12.pdf

Uppfinningar
innovatörens vision

- Samhället får 99% eller mer av en lyckad uppfinning som skatter från t ex sysselsättning.
- Hur mycket fick Lars Magnus Ericsson själv?
- Vem bör då stödja uppfinnare?

Barn vill kunna leka med lego fritt **utan restriktioner eller begränsningar**. De vill inte att en förälder ska köpa ett dyrt färdigmonterat lego med restriktioner kring hur man får leka.

Det handlar inte om girighet eller pengar i första hand – utan snarare om att man ska kunna förverkliga en idé med så lite regler och hinder som möjligt. **Att tjäna pengar på idén är snarare ett kvitto på att man har lyckats.**

Entreprenörskapsforskaren och professorn Karl Wennberg

Önskelista

1. Stöd Finnupp, Framtidsfrön, Komtek och Blixtlåset
2. Stöd även uppfinnartävlingar för vuxna – SKAPA
3. Stipendier till kreativa människor 150 MSEK <->konstn.
4. Ge fristående uppfinnare studiemedel
5. Patent kostar 1 MSEK <-> Allmänt åtal vid stöld?!
6. Öka de totala FoU-medlen till fristående uppfinnare.
7. Prototyper bör ges extra stimulans.
8. Skapa självständiga uppfinnarkontor på storföretagen

Svenska Uppfinnareföreningen, SUF

Jan-Erik Nowacki

jan-erik.nowacki@upppinnare.se

0707 43 62 21

S Kungsvägen 269

18163 Lidingö

M. Olofsson, "Regeringen reformerar regler rörande riskkapital", Dagens Industri, 11 september 2011, s. 3.

"Internationella jämförelser visar att det finns gott om statligt och privat riskkapital i Sverige. Men i relation till flera andra jämförbara länder är **mindre kapital fördelat till de allra tidigaste faserna** där nyttan av statlig kompletterande finansiering är som störst. Tidiga skeden präglas ofta av osäkerhet, värderings- och informations-problem samt långa ledtider till finansiell bärighet. Det gör att marknaden ofta inte ensam kan eller vågar gå in med kapital."

Och hon fortsatte:

"De senaste åren har finansiering till företag från den privata marknaden i de allra tidigaste skedena minskat i omfattning. Det är problematiskt, både för den enskilde entreprenören och samhällsekonomiskt då **det riskerar att ha en negativ inverkan på innovation och förnyelse och därmed på Sveriges tillväxt** och konkurrenskraft. Här har statliga finansieringsinsatser en viktig marknadskompletterande uppgift att fylla."

https://www.vinnova.se/contentassets/cbfa92419b13422fa894eb2efa16ec81/vr_13_03.pdf

”För att idéer ska bli innovationer behövs flera olika roller: visionärer, **uppfinnare eller kreatörer som kommer med idéer, användare och kunder som efterfrågar och allt oftare är med och skapar nya varor, tjänster och processer, entreprenörer som driver och organiserar förverkligandet av idéer, säljare som kommunicerar idéer samt finansiärer som tror på det potentiella värdet av idéer och skjuter till kapital samt ofta även affärskompetens. Innovationsförmåga är att kunna omsätta kunskap, kompetens och idéer i nya lösningar för att möta behov och efterfrågan.”¹¹⁵**

Den nationella innovationsstrategin som lades fram 11 oktober 2012
Det enda stället där ordet **uppfinnare** förekommer

Ny Teknik 2000-04-05

Sune Hilstad tror att kvalitén på råden blir sämre när rådgivarna anställs i kommuner och länsstyrelser.

- Vi har våldsamma farhågor för kvalitén när rådgivarna blir heltidsanställda. Idag kan vi upprätthålla kvalitén genom att rådgivarna är yrkesverksamma inom ett område där de provat på det här med uppfinningsutveckling väldigt handfast.

Han tror inte att den nya organisationen kommer att fungera som SIC tänkt sig. Mycket på grund av att nätverkstanken som tidigare funnits försvinner och att rådgivarna blir myndighetspersoner.

- Förutsättningen för att man ska lyckas är att man har uppfinnarna med sig. Finns det någonting som uppfinnare är rädda för så är det myndigheter.

<https://www.nyteknik.se/digitalisering/strid-om-rad-till-uppfinnarna-6451825>